

Esipuhe

Finnvera Oyj ja Suomen Yrittäjät tekevät yhteistyössä pientä ja keskisuurta yritystoimintaa ja sen kehitystä kuvaavaa Pk-yritysbarometriä kaksi kertaa vuodessa valtakunnallisena raporttina ja alueellisina raporteina. Valta-kunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna.

Pk-yritysbarometri perustuu runsaan 3000 pk-yrityksen vastauksiin ja heijastaa siten kattavasti pk-yritysten käsityksiä yritysten kehitysnäkymistä ja toimintaan vaikuttavista tekijöistä. Barometrin ennustekyky on ollut varsin hyvä.

Syksyn 2004 alueellisessa raportissa tarkastellaan alueen pk-yritysten suhdanneodotuksia lähimmän vuoden aikana, yrityksen kehittämistarpeita, elinkeinoilmastoa sekä sukupolvenvaihdoksia. Lisäksi raportissa tarkastellaan yritysten rahoitustarpeisiin vaikuttavia tekijöitä, kuten investointeja, kasvuhakuisuutta, asiakkaiden maksuhäiriöitä sekä rahoitusvaikeuksien yleisyyttä. Koko maan kaikkia yrityksiä koskevat tulokset löytyvät myös tästä raportista.

Helsingissä 20.10.2004

Markku Mäkinen
toimitusjohtaja
Finnvera Oyj

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjät

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	2
JOHDANTO.....	3
AINEISTO.....	4
TUTKIMUSTULOKSET	6
1 Etelä-Pohjanmaan ja koko maan yritykset.....	6
2 Yritykset ja työllisyys.....	7
3 Pk-yritysten suhdannenäkymät	8
3.1 Yleiset suhdannenäkymät	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin.....	8
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin	9
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet	10
5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet	11
6 Pk-yritysten työllistämisen esteet	13
7 Elinkeinoilmasto	14
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus	16
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset	17
10 Pk-yritysten investoinnit.....	18
11 Pk-yritysten rahoitus	19

Finnveran yhteystiedot

Suomen Yrittäjien yhteystiedot

TIIVISTELMÄ

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa. Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä noin neljä yritystä kymmenestä (37 %) ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja seitsemän prosenttia heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat lähes yhtä hyvät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Viime kevääseen verrattuna ovat Etelä-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana hieman parantuneet.

Koko maan ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien tutkittujen osatekijöiden suhteen positiivisia. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät heikkommat kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Sen sijaan tuotekehityspanostusten kasvua ennakoivat suurempi osuus Etelä-Pohjanmaan kuin koko maan pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella jonkin verran parempi kuin koko maassa keskimäärin.

Etelä-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat yleinen suhdanne-tilanne/maailmantilanne sekä kireä kilpailutilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät. Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus ja hinta ovat pahimpana esteenä 1 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin.

Koko maassa pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaalla 9,8 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin sekä mainontaan ja markkinointiin.

Ulkoista rahoitusta on Etelä-Pohjanmaalla 59 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 67 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut neljännes Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja neljällä viidestä ja Finnveran lainoja ja takauksia joka kuudennella.

Etelä-Pohjanmaalla 14 prosenttia pk-yrityksistä ennakoivat asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän ja 9 prosenttia vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa nyt hieman suurempi osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +5%) kuin viime keväänä (saldoluku +2%).

JOHDANTO

Tässä pk-yritysten suhdannenäkymiä käsittelevässä tutkimuksessa on selvitetty suomalaisten pk-yritysten (alle 250 henkeä työllistävien yritysten) mielikuvia yleisestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Tutkimuksen on tehnyt Tietoykkönen Oy Suomen Yrittäjien ja Finnvera Oyj:n toimeksiannosta elokuussa 2004.

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat suomalaiset pk-yritykset. Otantalähteenä on käytetty Helsinki Media Oy:n ja Tilastokeskuksen ylläpitämiä yritysrekistereitä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala ja sijainti. Otoskoko on 3320 kohderyhmän vaatimukset täyttävää yritystä.

Tutkimusaineisto on kerätty henkilökohtaisin haastatteluin 27.7.-27.8.2004. Haastattelut on tehty puhelimitse tietokoneohjattua puhelinhaastattelujärjestelmää käyttäen. Haastattelutyön ovat tehneet Tietoykkönen Oy:n erityisesti tehtävänsä koulutetut tutkimushaastattelijat. Raportin luvussa 'Aineisto' on esitetty taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä Helsingin osalta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Tietoykkösessä toimitusjohtaja Lasse Luoma, Suomen Yrittäjissä johtaja Risto Suominen ja Finnvera Oyj:ssä apulaisjohtaja Tuomo Holopainen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti sivulla 5 olevan kartan mukaista aluejakoa. Joissain raporteissa on lisäksi käytetty Suomen Yrittäjien aluejakoa (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja Keski-Pohjanmaa).
- 2) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta.
Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39%, huononee 9% \Rightarrow saldoluku = + 30%

AINEISTO

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakamaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

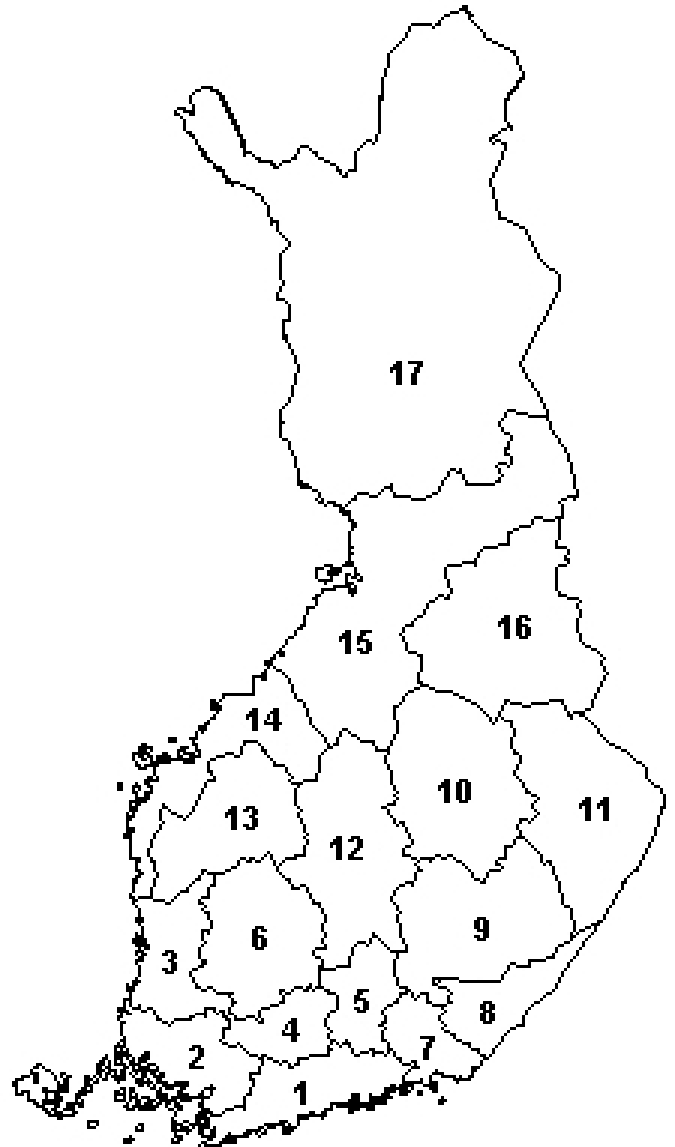
TAUSTATIETOJA ALUEELTA HAASTATELLUISTA YRITYKSISTÄ:

PK-YRITYSBAROMETRI 2/2004
- Aineiston rakenne -

		n=	%
ALUE	ETELÄ-POHJANMAA	115	100%
PÄÄTOIMIALA	Teollisuus (TOL: 15-37)	20	17%
	Rakentaminen (TOL: 45)	20	17%
	Kauppa (TOL: 50-52)	30	26%
	Palvelut (TOL: 55,60-63,70-74,92-93)	45	39%
HENKILÖKUNNAN MÄÄRÄ	Alle 5 henkilöä	60	52%
	5 - 9 henkilöä	29	25%
	10 - 19 henkilöä	17	15%
	20 - 49 henkilöä	9	8%
LIIKEVAIHTO VUONNA 2003	Alle 0,20 milj. euroa	27	23%
	0,20 - 0,49 milj. euroa	23	20%
	0,50 - 1,49 milj. euroa	26	23%
	1,50 + milj. euroa	17	15%
	Ei vastausta	22	19%
YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS	Voimakkaasti kasvuhakuinen	4	3%
	Kasvaa mahdollisuuksien mukaan	62	54%
	Pyrkii säilyttämään asemansa	41	36%
	Ei kasvutavoitteita	6	5%
	Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	2	2%
YRITYKSELLÄ VIENTITOIMINTAA	Ei	96	83%
	Kyllä	19	17%
YRITYKSEN PERUSTAMISVUOSI	- 1995	85	74%
	1996 - 2000	18	16%
	2001 - 2004	12	10%
VASTAAJAN ASEMA	Yrittäjä	73	63%
	Palkattu toimitusjohtaja	24	21%
	Muut	18	16%

PK-YRITYSBAROMETRIN ALUEJAKO

1. **Uusimaa, erilliset raportit:**
 - Helsinki
 - Pääkaupunkiseutu (pl. Helsinki)
 - Uusimaa (pl. Helsinki ja Pääkaupunkiseutu)
2. **Varsinais-Suomi**
3. **Satakunta**
4. **Kanta-Häme**
5. **Päijät-Häme**
6. **Pirkanmaa**
7. **Kymenlaakso**
8. **Etelä-Karjala**
9. **Etelä-Savo**
10. **Pohjois-Savo**
11. **Pohjois-Karjala**
12. **Keski-Suomi**
13. **Etelä-Pohjanmaa**
14. **Pohjanmaa**
15. **Pohjois-Pohjanmaa**
16. **Kainuu**
17. **Lappi**

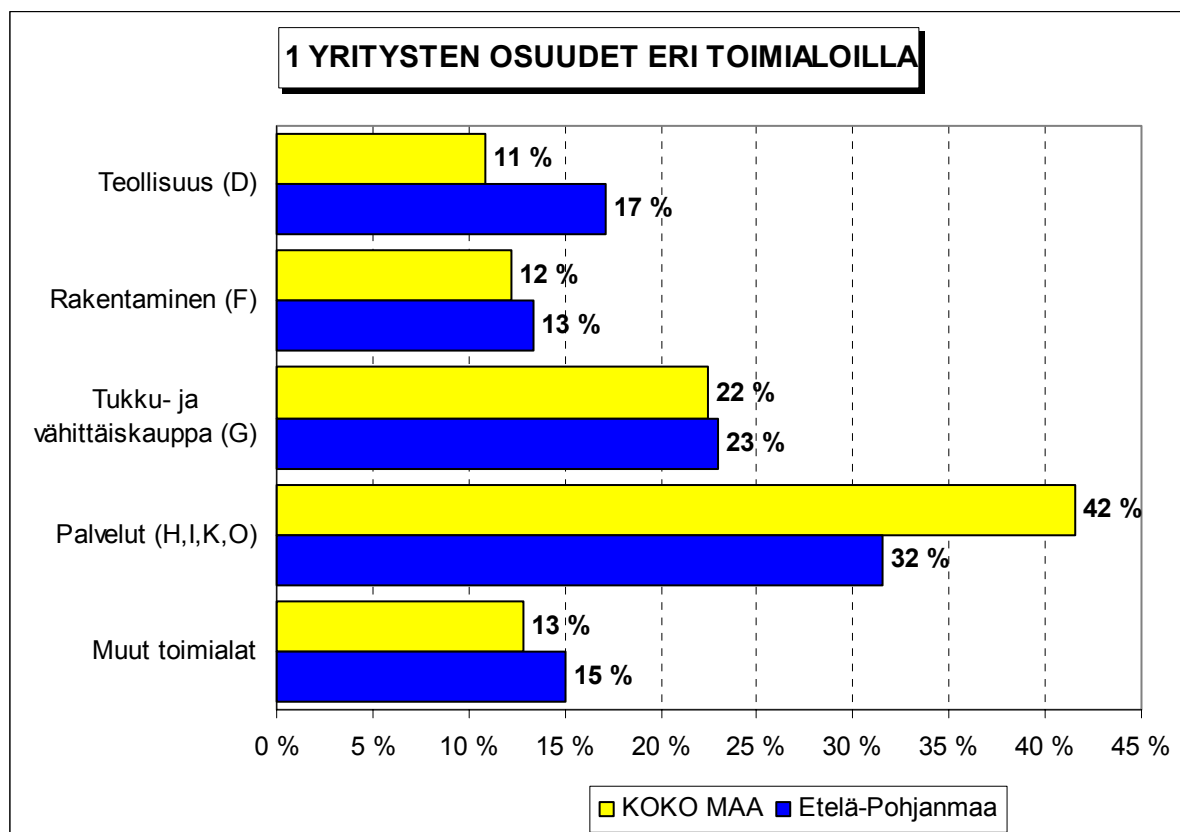

Lisäksi Suomen Yrittäjien Keski-Pohjanmaan alueelle oma raportti

TUTKIMUSTULOKSET

1 Etelä-Pohjanmaan ja koko maan yritykset

Suomessa oli vuonna 2002 noin 226600 yritystä. Näistä yrityksistä 9400¹ toimi Etelä-Pohjanmaalla. Etelä-Pohjanmaalla on teollisuuden pk-yrityksiä suhteellisesti enemmän ja palvelualojen yrityksiä suhteellisesti vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Rakennus- alalla sekä tukku- ja vähittäiskaupan alalla toimivien yritysten suhteelliset osuudet ovat Etelä-Pohjanmaalla lähellä koko maan yritysjakautumaa.

Toimialan nimen jäljessä on suluisissa Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL 2002) mukainen toimialakoodi.

¹ Yritystiedot, lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri. Yritysmäärä on arvioitu Tilastokeskuksen alueellisten toimipaikkatietojen perusteella. Alueen yritysmääränä on käytetty lukua, joka on saatu kertomalla alueen toimipaikkojen määrä koko maan yritysten lukumäärän ja toimipaikkojen lukumäärän suhteella.

2 Yritykset ja työllisyys

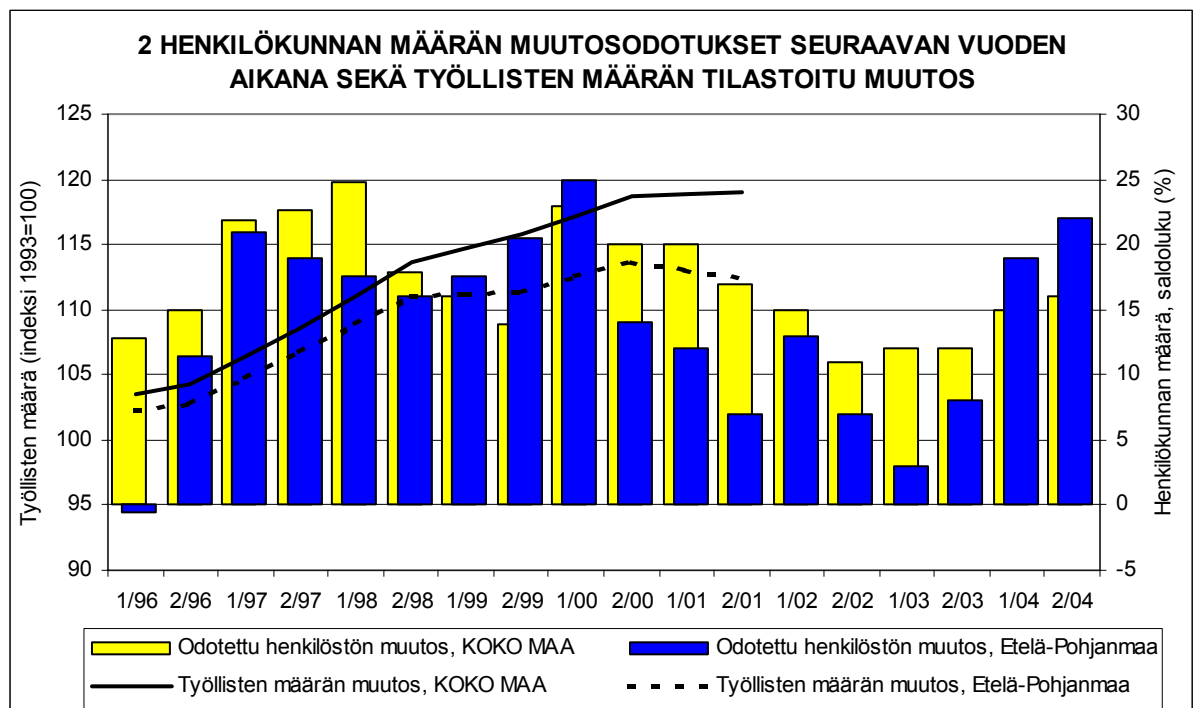
Etelä-Pohjanmaalla olevissa yritysten toimipaikoissa työskenteli vuonna 2001 noin 37700 henkilöä². Työttömyysaste oli talvella 2004 Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun (4. neljännes, 2003) mukaan koko maassa 8,2 % ja Etelä-Pohjanmaalla 6,5 %.

Taulukko 2: Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua.

	Suurempi %	Yhtä suuri %	Pienempi %	Saldoluku %
KOKO MAA	21	74	5	16
Etelä-Pohjanmaa	26	69	4	22

Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset odottavat työllisyyden paranevan seuraavan vuoden aikana. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on alueella jonkin verran parempi kuin koko maassa keskimäärin. Henkilökunnan määrän suhdannenäkymät ovat Etelä-Pohjanmaalla nyt paremmat kuin keväällä 2004 (saldoluku +19 %). Valtakunnallisesti on henkilökunnan määrän muutos pysynyt kevästä 2004 lähes samalla tasolla (keväällä 2004 saldoluku +15).

Seuraavassa kuviossa on verrattu Etelä-Pohjanmaan työllisten määrää (indeksi 1993=100) ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten henkilökunnan määrän suhdannenäkymiä seuraavan vuoden aikana³. Tuorein käytettävissä oleva tieto on Tilastokeskuksen työssäkäynti-tilastosta vuodelta 2001.

² Lähde: Tilastokeskus, Yritys- ja toimipaikkarekisteri

³ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuvioon on laskettu henkilökunnan suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/96-2/99 kahden jakson keskiarvona. Koko maan henkilökunnan määrän suhdannenäkymien saldoluvut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometrista.

3 Pk-yritysten suhdannenäkymät

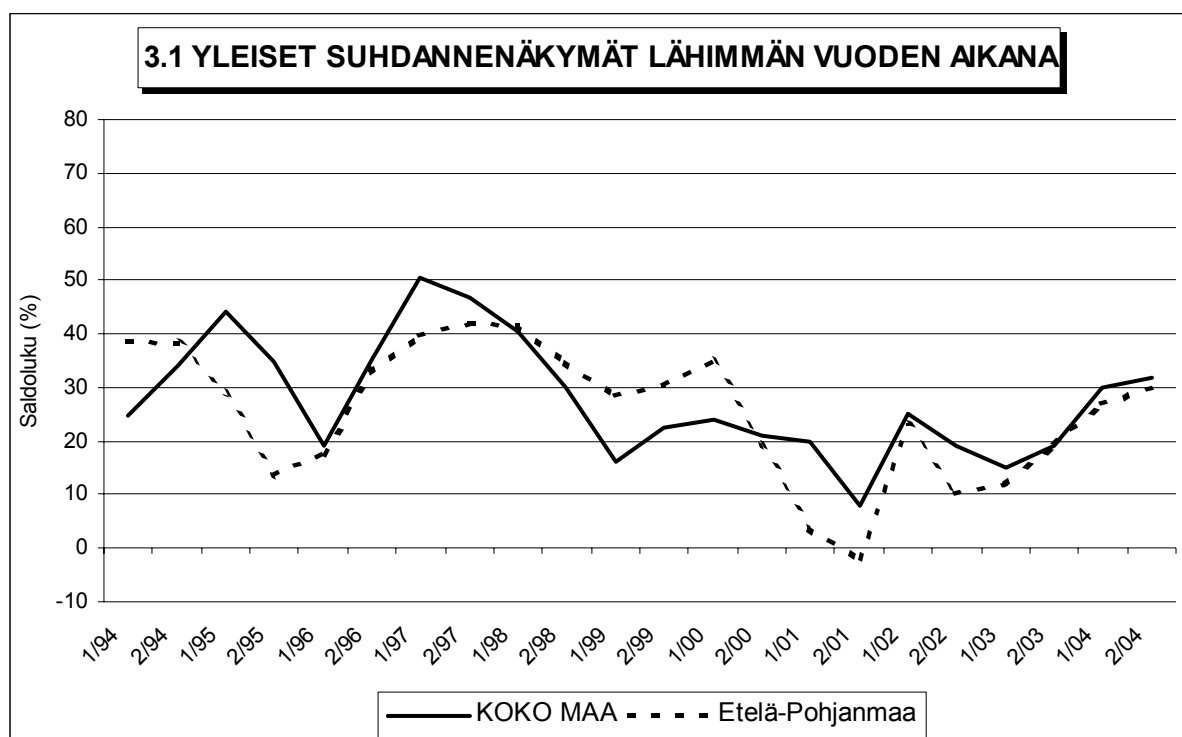
3.1 Yleiset suhdannenäkymät

Taulukko 3.1: Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana.

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
	%	%	%	%
KOKO MAA	39	54	7	32
Etelä-Pohjanmaa	37	55	7	30

Pk-yritykset odottavat suhdanteiden paranevan oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa. Etelä-Pohjanmaalla toimivista pk-yrityksistä noin neljä yritystä kymmenestä (37 %) ennakoivat suhdannenäkymien paranevan ja seitsemän prosenttia arvioi suhdanteiden heikkenevän lähimmän vuoden aikana. Saldoluvun mukaan alueen pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät ovat lähes yhtä hyvät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten yleisten suhdannenäkymien kehitys tutkimusjaksosta 1/94 lähtien. Viime kevääseen verrattuna ovat Etelä-Pohjanmaalla toimivien pk-yritysten suhdannenäkymät hieman parantuneet.

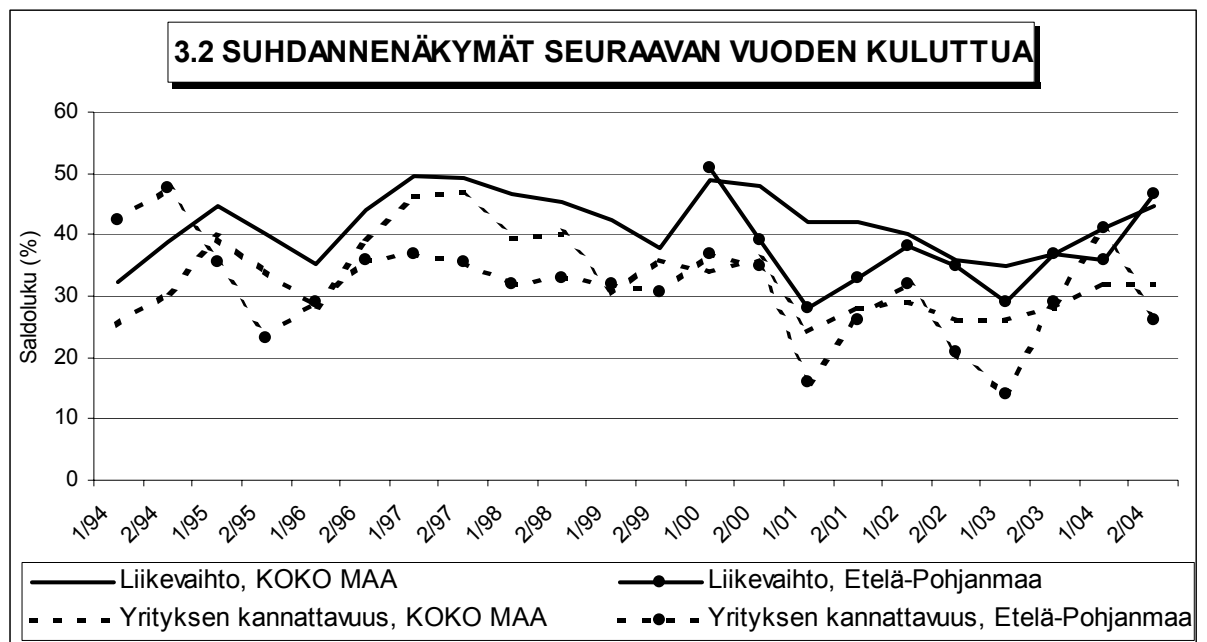
3.2 Suhdannenäkymät osatekijöittäin

Taulukko 3.2: Pk-yritysten suhdannenäkymät osatekijöittäin seuraavan vuoden kuluttua.

	Liikevaihto	Investointien arvo	Tuotekehityspanostukset	Viennin arvo	Tuonnin arvo	Tuotanto-kustannukset	Yrityksen kannattavuus	Vaka-varaisuus
KOKO MAA								
Suurempi	53	23	22	11	11	41	41	39
Yhtä suuri	38	68	75	88	88	52	51	57
Pienempi	9	10	3	1	1	7	9	4
Saldoluku (%)	44	13	19	10	10	34	32	35
Etelä-Pohjanmaa								
Suurempi	54	25	26	10	11	43	33	35
Yhtä suuri	38	66	73	89	89	49	60	62
Pienempi	8	9	1	1	0	7	7	4
Saldoluku (%)	46	16	25	9	11	36	26	31

Koko maan ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritysten suhdannenäkymät ovat seuraavan vuoden kuluttua kaikkien tutkittujen osatekijöiden suhteen positiivisia. Yrityksen kannattavuuden osalta ovat alueen pk-yritysten suhdannenäkymät heikommät kuin koko maan pk-yrityksillä keskimäärin. Sen sijaan tuotekehityspanostusten kasvua ennakoitiin saldoluun mukaan suurempi osuus Etelä-Pohjanmaan kuin koko maan pk-yrityksistä.

Seuraavasta kuviosta nähdään pk-yritysten liikevaihdon ja yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymien⁴ kehitys jaksosta 1/94 lähtien. Liikevaihdon suhdannenäkymät ovat Etelä-Pohjanmaalla parantuneet kevästä 2004, sen sijaan yrityksen kannattavuuden suhdannenäkymät ovat heikommät kuin keväällä 2004.

⁴ Kysymysmuoto muuttui 1/2000. Tätä aiemmin kysyttiin suhdannenäkymät seuraavan puolen vuoden aikana. Kuviioon on laskettu alueen osalta yritysten kannattavuuden saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 kahden seuraavan jakson keskiarvona. Koko maata kuvaavat saldoluut jaksoilta 1/94-2/99 ovat Suomen Yrittäjien Yrittäjäbarometristä.

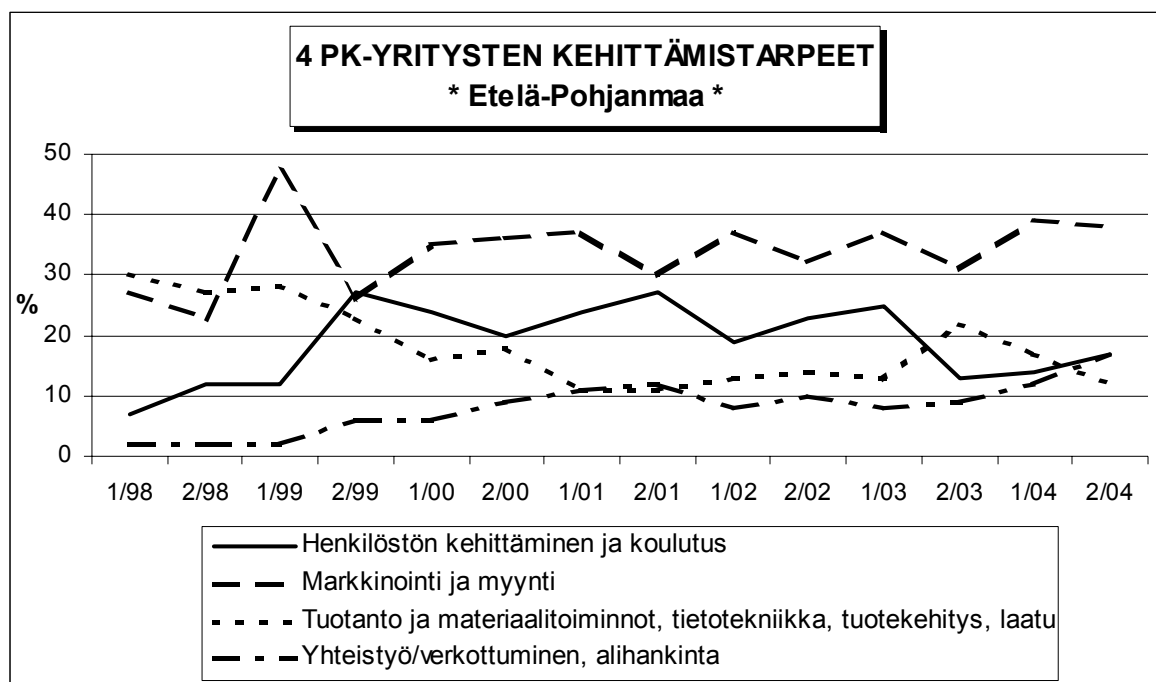
4 Pk-yritysten kehittämistarpeet

Taulukko 4: Pk-yrityksillä eniten kehittämistarvetta tällä hetkellä.

	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
	%	%
Johtaminen	4	1
Henkilöstön kehittäminen ja koulutus	19	17
Markkinointi ja myynti	33	38
Vienti ja kansainvälistyminen	3	2
Rahoitus, talous ja laskentatoimi	4	2
Tuotanto ja materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tuotekehitys, laatu	13	12
Yhteistyö/verkottuminen, alihankinta	13	17
Ympäristö- ja muiden säädösvaatimusten ottaminen huomioon toiminnassa	2	1
Muu	1	0
Ei kehittämistarvetta/ Ei osaa sanoa	9	9

Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksissä koetaan olevan eniten kehittämistarvetta markkinoinnissa ja myynnissä, seuraavaksi eniten kehittämistarvetta alueen pk-yrityksillä on henkilöstön kehittämisessä ja koulutuksessa sekä yhteistyössä/verkottumisessa sekä alihankinnassa.

Kevään 2004 tilanteeseen verrattuna on tuotannon ja materiaalitoimintojen, tietotekniikan, tuotekehityksen sekä laadun kehittämistarve vähentynyt Etelä-Pohjanmaalla. Yhteistyön/verkottumisen sekä alihankinnan kehittämistarve on puolestaan lisääntynyt edelliseen kyselyyn verrattuna.

5 Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet

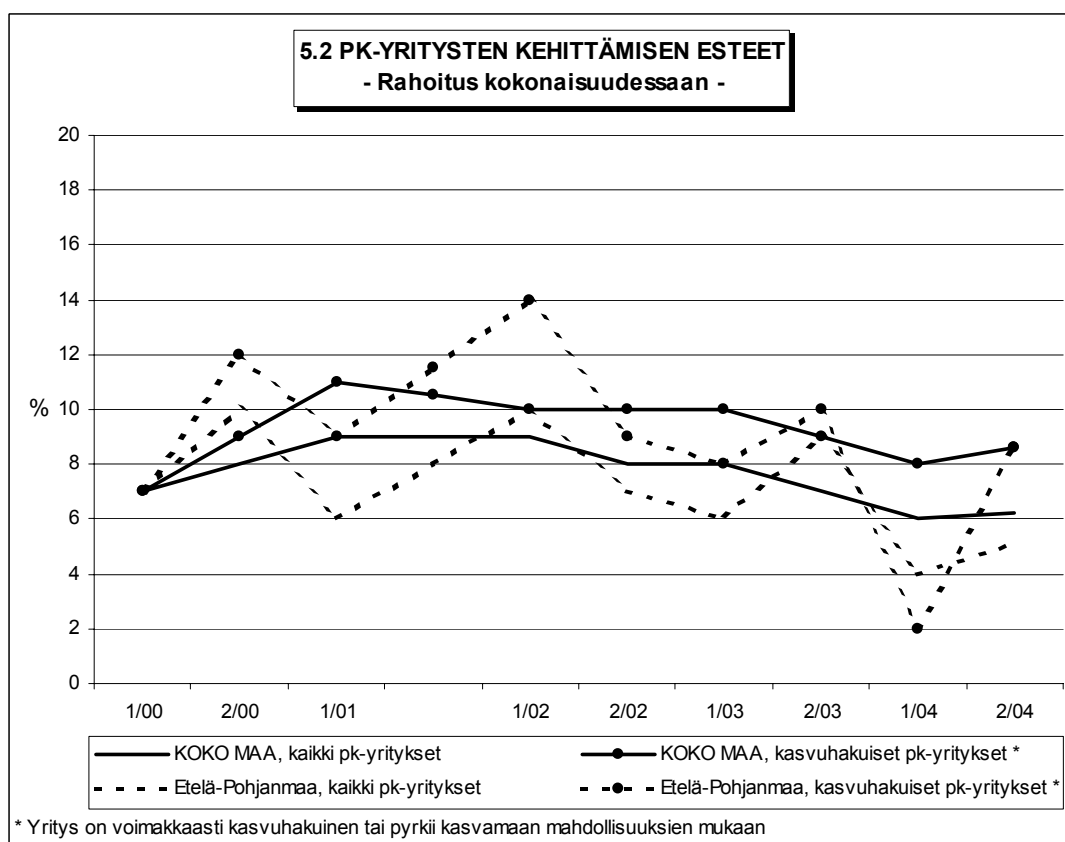
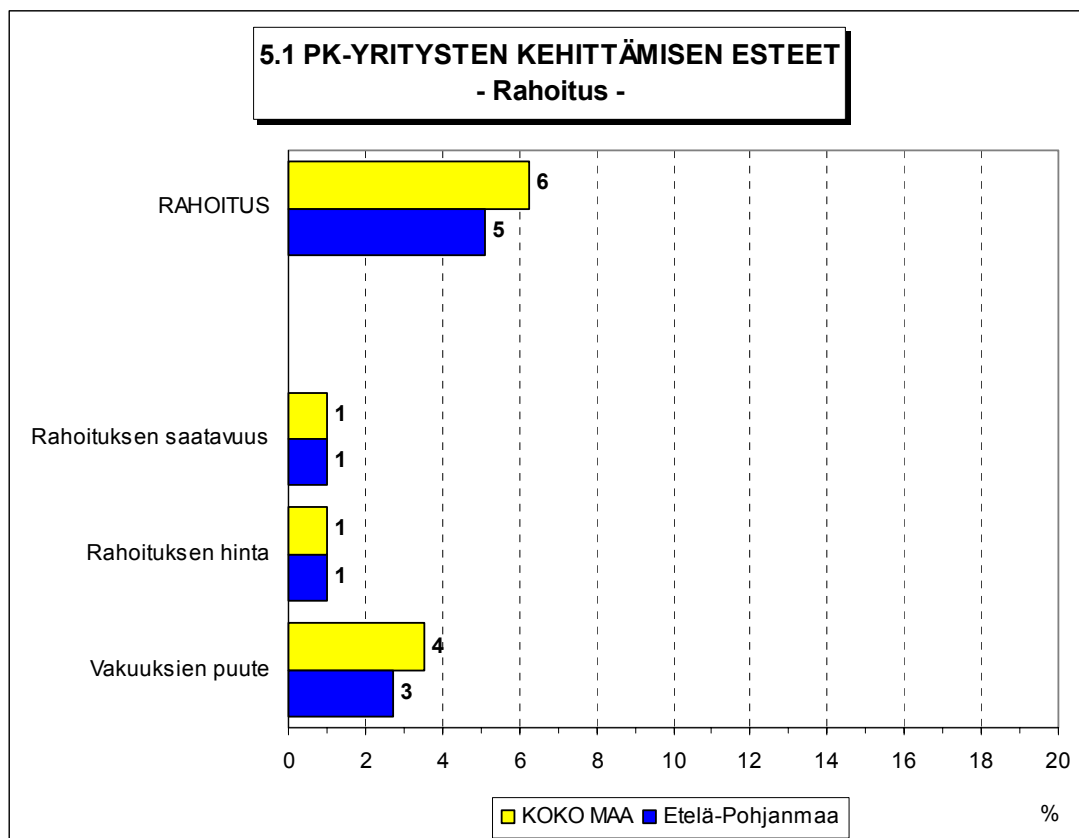
Taulukko 5: Pk-yritysten kehittämisen pahimmat esteet.

	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
	%	%
YRITYSTOIMINNAN SÄÄTELY	5	6
byrokratia	2	4
työlainsäädäntö	1	0
työehtosopimukset	0	0
muu sääntely	1	2
KUSTANNUSTASO	11	5
verotus	3	1
palkkataso	2	0
työn sivukulut	5	2
muut tuotantokustannukset	2	2
KILPAILUTILANNE	24	28
kireä kilpailutilanne	17	19
markkinoiden liiallinen keskittyminen	2	4
julkisen sektorin elinkeinotoiminta	0	1
markkinoita vääristävät tuet	0	1
harmaa talous, konkurssit jne.	1	0
kysynnän riittämättömyys	3	3
RAHOITUS	6	5
rahoituksen saatavuus	1	1
rahoituksen hinta	1	1
vakuuksien puute	4	3
RESURSSITEKIJÄT	16	20
ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	9	7
alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	0	0
toimitilat	1	5
koneet ja laitteet	0	0
muut resurssitekijät, esim. raaka-aineet	6	8
YLEINEN SUHDANNE-/MAAILMANTILANNE	21	20
MUUT TEKIJÄT	5	4
EI OSAA SANOA	12	13

Etelä-Pohjanmaalla pk-yritysten kehittämisen pahimpia esteitä ovat yleinen suhdante-tilanne/maailmantilanne sekä kireä kilpailutilanne. Muita kehittämisen kannalta tärkeitä esteitä ovat ammattitaitoisen työvoiman saatavuus sekä muut resurssitekijät.

Rahoitukseen liittyvät tekijät ovat kehittämisen pahimpana esteenä 5 prosentilla Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Rahoituksen saatavuus on pahimpana esteenä 1 prosentilla, rahoituksen hinta 1 prosentilla ja vakuuksien puute 3 prosentilla alueen pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset kokevat rahoituksen olevan yhtä suuren kehittämisen esteen kuin koko maan pk-yritykset keskimäärin. Etelä-Pohjanmaalla toimivat kasvuhakuiset⁵ pk-yritykset pitävät rahoitusta nyt jonkin verran suurempana kehittämisen esteenä kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

⁵ Voimakkaasti kasvuhakuiset ja mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkivät pk-yritykset yhteensä.

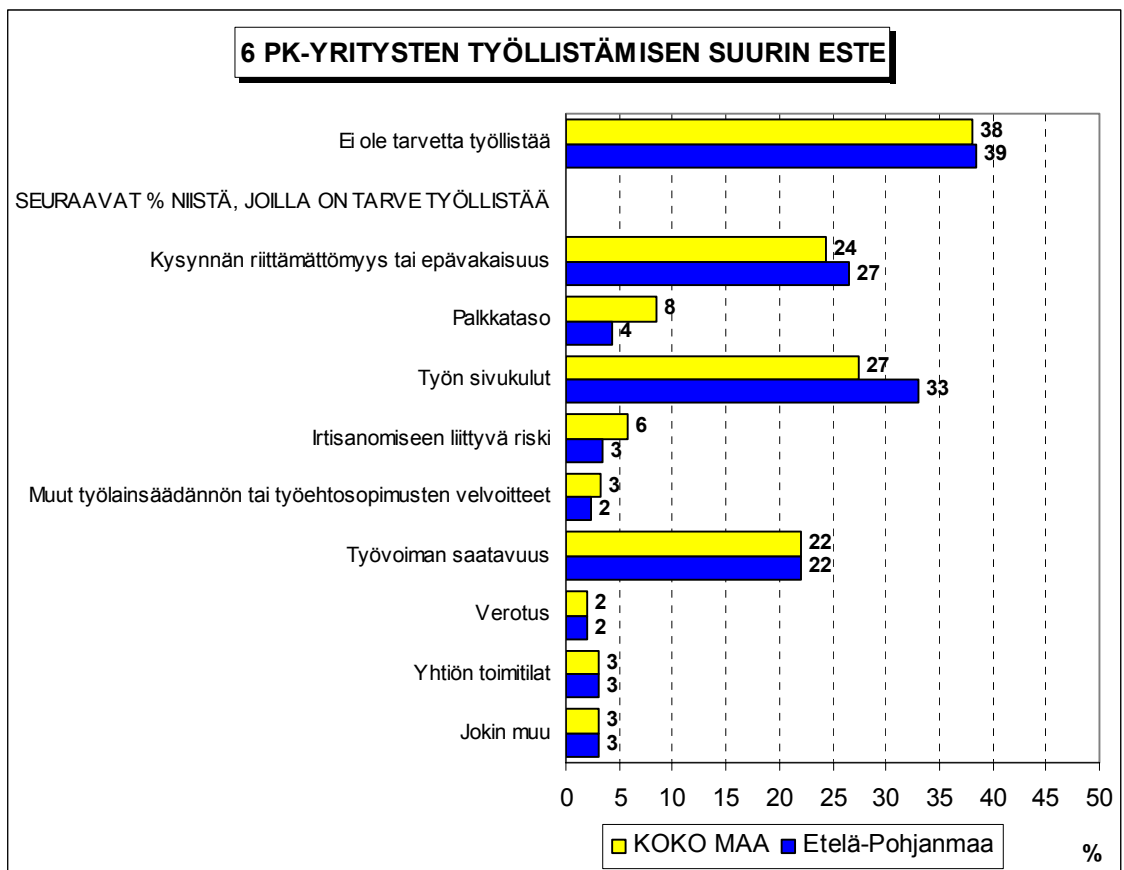
Kehittämisen esteitä ei kysytty jaksolla 2/01.

6 Pk-yritysten työllistämisen esteet

Taulukko 6: Pk-yritysten työllistämisen suurimmat esteet.

	KOKO MAA %	Etelä- Pohjanmaa %
Ei ole tarvetta työllistää	38	39
SEURAAVAT %-OSUUDET NIISTÄ, JOILLA TARVE TYÖLLISTÄÄ		
Kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus	24	27
Palkkataso	8	4
Työn sivukulut	27	33
Irtisanomiseen liittyvä riski	6	3
Muut työlainsäädännön tai työehtosopimusten velvoitteet kuin	3	2
Työvoiman saatavuus	22	22
Verotus	2	2
Yhtiön toimitilat (ahtaus/ tilanpuute)	3	3
Jokin muu	3	3

Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksillä työllistämisen suurimmat esteet ovat työn sivukulut, kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus sekä työvoiman saatavuus. Alueella työn sivukuluja pitää työllistämisen suurimpana esteenä joka kolmas pk-yritys, jolla on tarve työllistää. Koko maan pk-yritykset kokevat työllistämisen suurimmiksi esteiksi työn sivukulut, kysynnän riittämättömyyden tai epävakaisuuden sekä työvoiman saatavuuden. Noin neljällä pk-yrityksellä kymmenestä niin Etelä-Pohjanmaalla kuin koko maassa ei ole tarvetta työllistää.

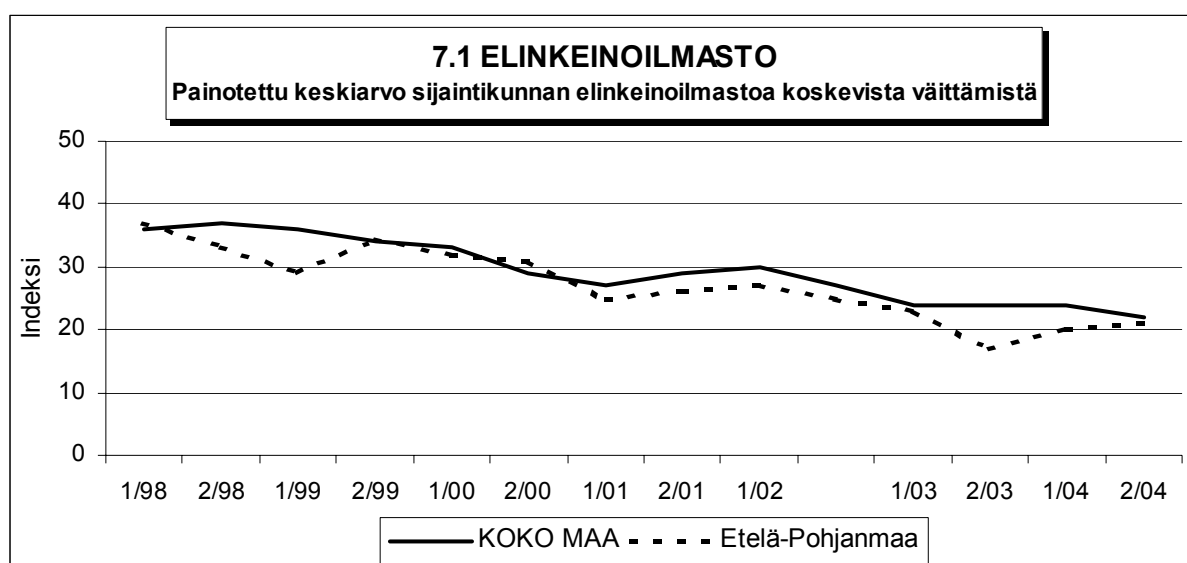

7 Elinkeinoilmasto

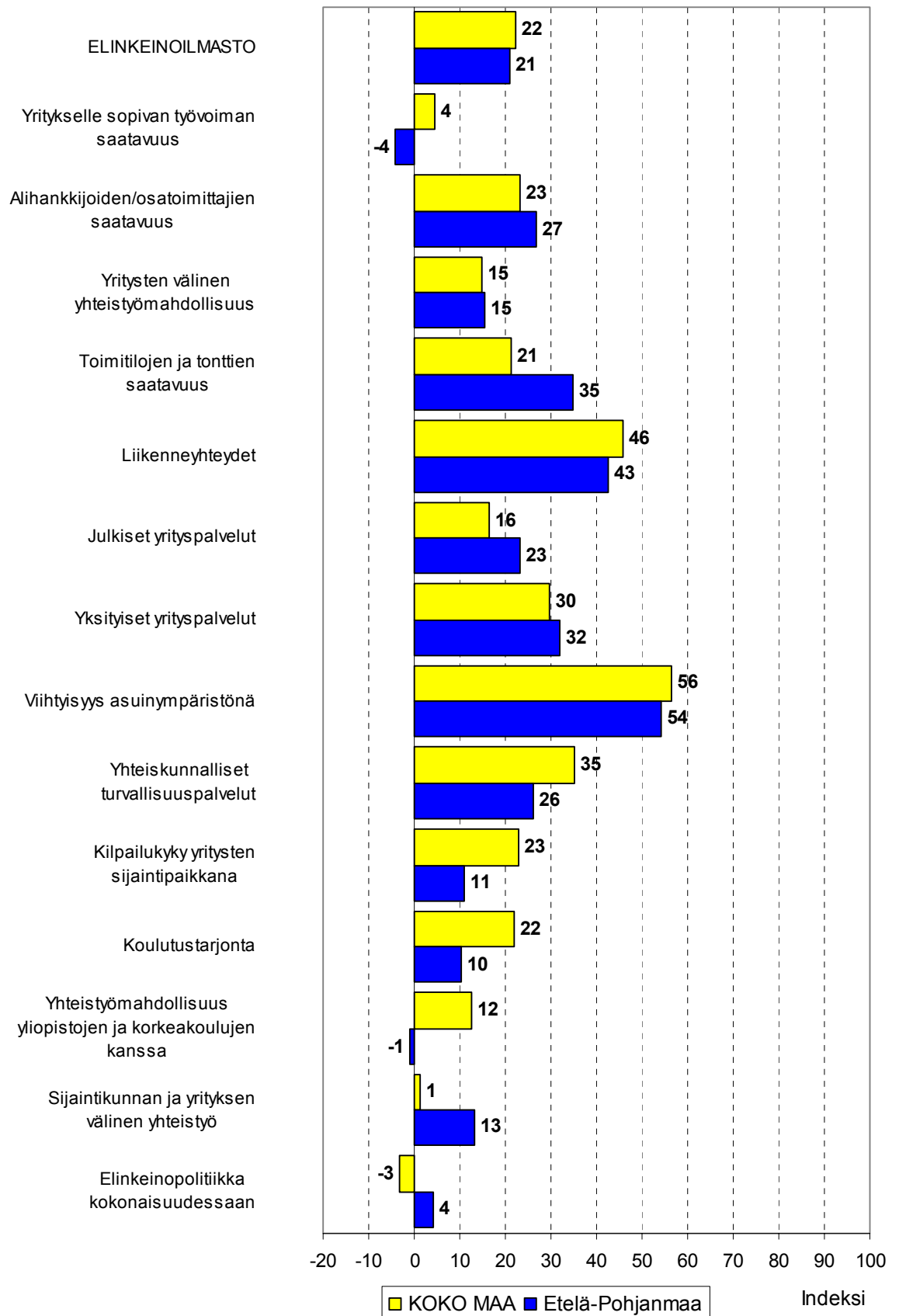
Taulukko 7: Pk-yritysten arviot sijaintikunnan elinkeinoilmastosta.

INDEKSIT (Erittäin huono = -100, ..., Erittäin hyvä = 100)	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
Yritykselle sopivan työvoiman saatavuus	4	-4
Alihankkijoiden/osatoimittajien saatavuus	23	27
Yritysten välinen yhteistyömahdollisuus	15	15
Toimitilojen ja tonttien saatavuus	21	35
Liikenneyhteydet	46	43
Julkiset yrityspalvelut	16	23
Yksityiset yrityspalvelut	30	32
Viihtyisyys asuinympäristönä	56	54
Yhteiskunnalliset turvallisuuspalvelut	35	26
Kilpailukyky yritysten sijaintipaikkana	23	11
Koulutustarjonta	22	10
Yhteistyömahdollisuus yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa	12	-1
Sijaintikunnan ja yrityksen välinen yhteistyö	1	13
Elinkeinopolitiikka kokonaisuudessaan	-3	4
ELINKEINOILMASTO (Painotettu keskiarvo osatekijöiden indekseistä)	22	21

Tyytyväisimpiä alueen pk-yritykset ovat viihtyisyyteen asuinympäristönä, liikenneyhteyksiin, toimitilojen ja tonttien saatavuuteen sekä yksityisiin yrityspalveluihin. Tyytymättömiä Etelä-Pohjanmaalla toimivat pk-yritykset ovat puolestaan sopivan työvoiman saatavuuteen sekä yhteistyömahdollisuuteen yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Muuta maata tyytyväisempiä alueen pk-yritykset ovat erityisesti toimitilojen ja tonttien saatavuuteen, sijaintikunnan ja yritysten väliseen yhteistyöhön, julkisiin yrityspalveluihin sekä elinkeinopolitiikkaan kokonaisuudessaan. Kokonaisuutena tyytyväisyys elinkeinoilmastoon on Etelä-Pohjanmaalla samalla tasolla kuin keväällä 2004.

7.2 ELINKEINOILMASTO

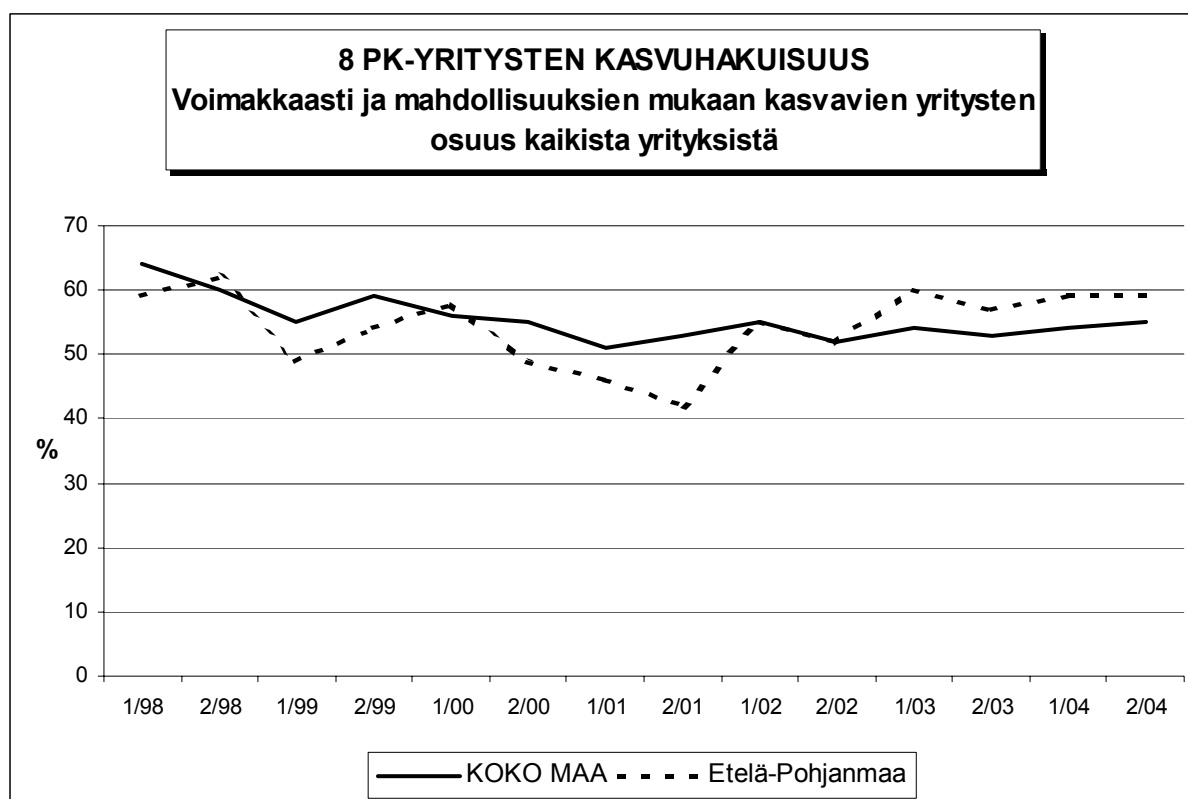
8 Pk-yritysten kasvuhakuisuus

Taulukko 8: Pk-yritysten kasvuhakuisuus.

	KOKO MAA	Etelä-Pohjanmaa
	%	%
Olemme voimakkaasti kasvuhakuinen	7	4
Pyrimme kasvamaan mahdollisuuksien mukaan	48	55
Pyrimme säilyttämään asemamme	34	34
Yrityksellämme ei ole kasvutavoitteita	10	5
Toiminta loppuu seuraavan vuoden aikana	1	2

Etelä-Pohjanmaalla on hieman vähemmän voimakkaasti kasvuhakuisia pk-yrityksiä kuin koko maassa keskimäärin. Yrityksen toiminnan loppumista seuraavan vuoden aikana ennakoi prosentti koko maan ja 2 prosenttia Etelä-Pohjanmaan pk-yrityksistä. Tärkeimpänä kasvukeinonaan alueen pk-yritykset pitävät myynnin ja markkinoinnin lisäämistä, seuraavaksi tärkeimmät kasvukeinot alueen yrityksillä olivat yhteistyön lisääminen muiden yritysten kanssa sekä uusien tuotteiden kehittäminen.

Voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavia pk-yrityksiä on Etelä-Pohjanmaalla yhteensä 59 prosenttia. Koko maassa näiden voimakkaasti tai mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on 55 prosenttia. Kasvuhakuisten pk-yritysten osuus on Etelä-Pohjanmaalla nyt samaa tasoa kuin keväällä 2004.

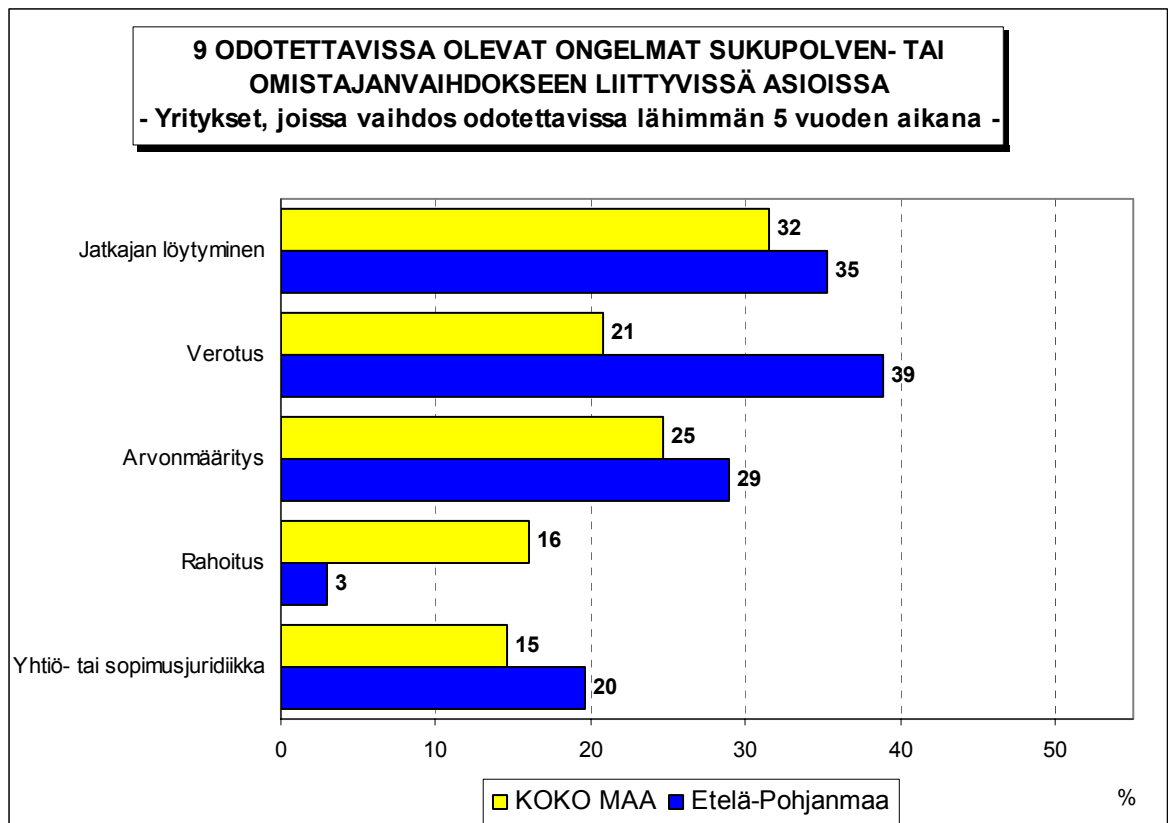
9 Sukupolven- tai omistajanvaihdokset

Taulukko 9: Sukupolven- tai omistajanvaihdokset pk-yrityksissä.

	KOKO MAA %	Etelä- Pohjanmaa %
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN SISÄLLÄ		
Ei	86	80
Kyllä	14	20
SUKUPOLVEN- TAI OMISTAJANVAIHDOS ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
Ei	72	67
Kyllä, 1-2 vuoden sisällä	8	8
Kyllä, 3-5 vuoden sisällä	12	18
Ei osaa sanoa	9	7

Sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut viimeisen viiden vuoden aikana joka viidennessä Etelä-Pohjanmaalla toimivassa pk-yrityksessä. Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on tapahtunut joka seitsemännessä pk-yrityksessä viimeisen viiden vuoden aikana.

Koko maassa sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa lähimmän viiden vuoden aikana joka viidennessä pk-yrityksessä, Etelä-Pohjanmaalla sukupolven- tai omistajanvaihdos on odotettavissa noin joka neljännessä pk-yrityksessä. Niissä alueen pk-yrityksissä, joissa sukupolven- tai omistajanvaihdos on ajankohtainen lähimmän viiden vuoden aikana, odotetaan olevan eniten ongelmia verotuksessa ja jatkajan löytymisessä.

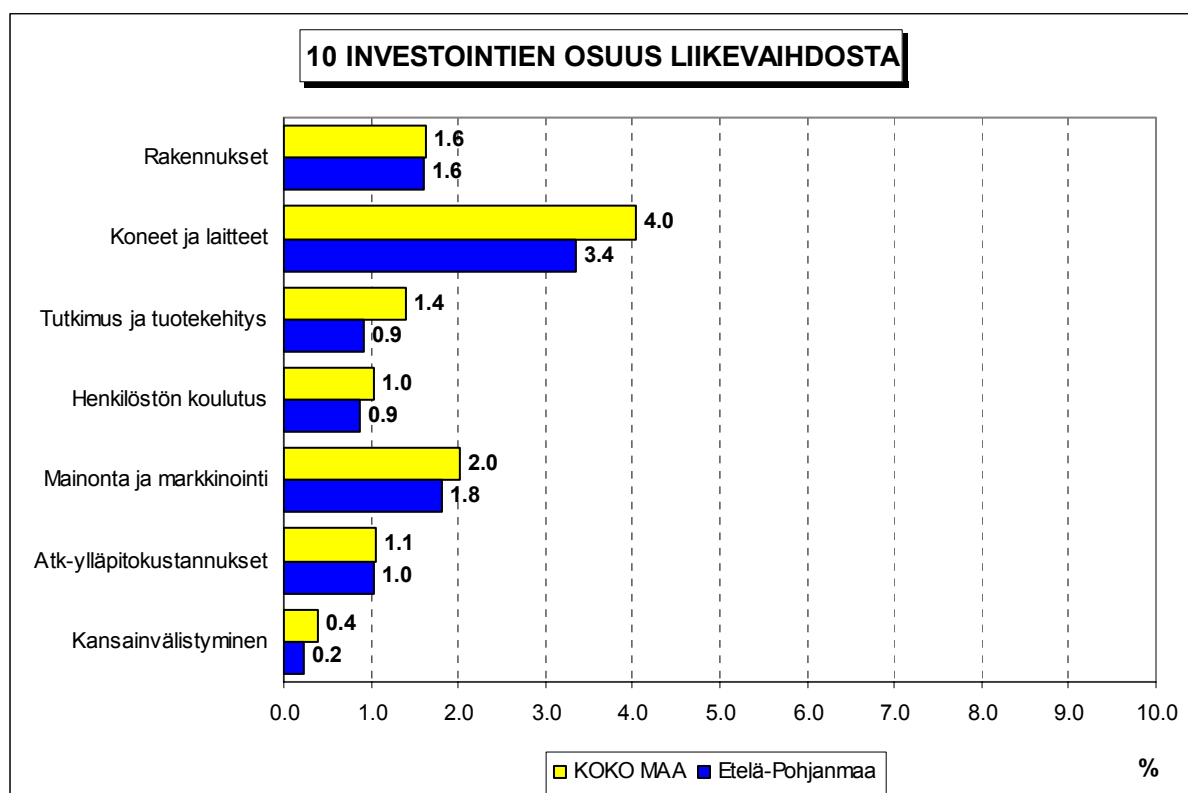

10 Pk-yritysten investoinnit

Taulukko 10: Pk-yritysten investoinnit seuraavan 12 kuukauden aikana (osuus prosenttia liikevaihdosta).

	KOKO MAA %	Etelä- Pohjanmaa %
Rakennukset	1.6	1.6
Koneet ja laitteet	4.0	3.4
Tutkimus ja tuotekehitys	1.4	0.9
Henkilöstön koulutus	1.0	0.9
Mainonta ja markkinointi	2.0	1.8
Atk-ylläpitokustannukset	1.1	1.0
Kansainvälistyminen	0.4	0.2
YHTEENSÄ	11.5	9.8

Koko maan pk-yritykset ilmoittavat investoivansa kaikkiaan 11,5 prosenttia ja Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset 9,8 prosenttia liikevaihdostaan seuraavan 12 kuukauden aikana. Eniten Etelä-Pohjanmaan pk-yritykset investoivat koneisiin ja laitteisiin sekä mainontaan ja markkinointiin.

11 Pk-yritysten rahoitus

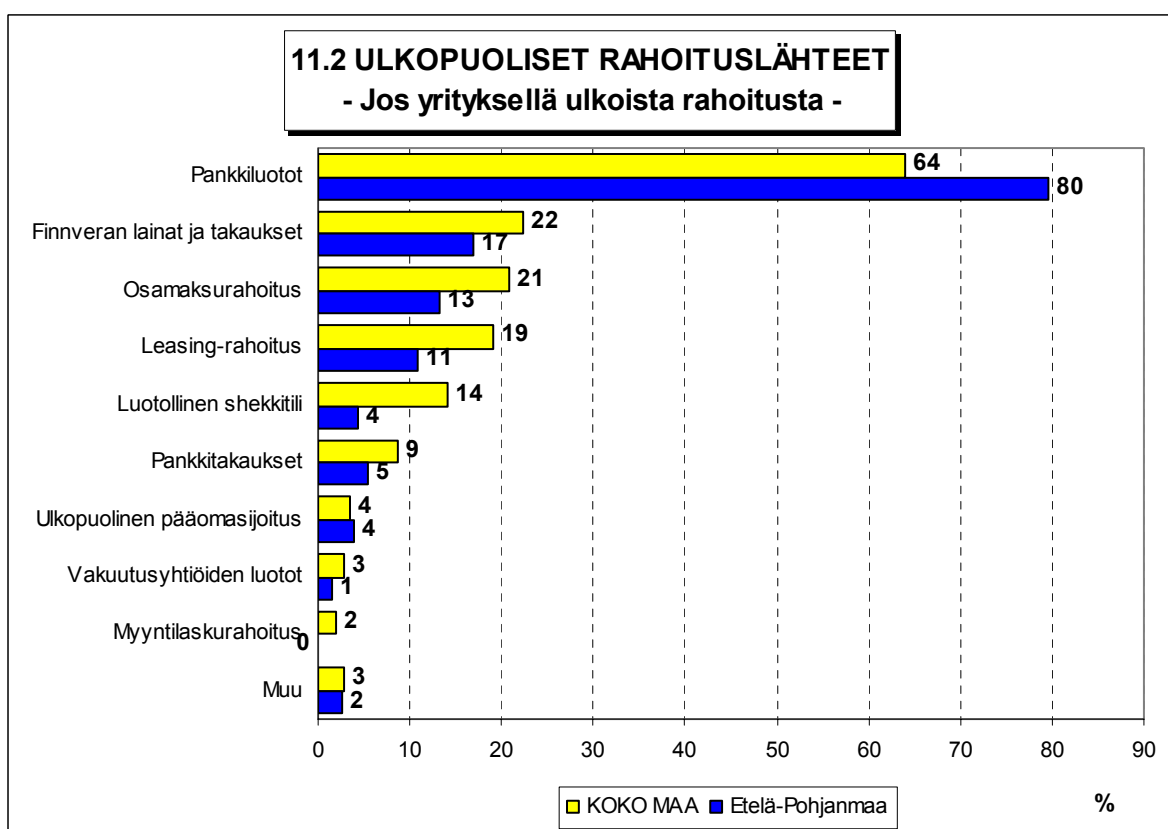
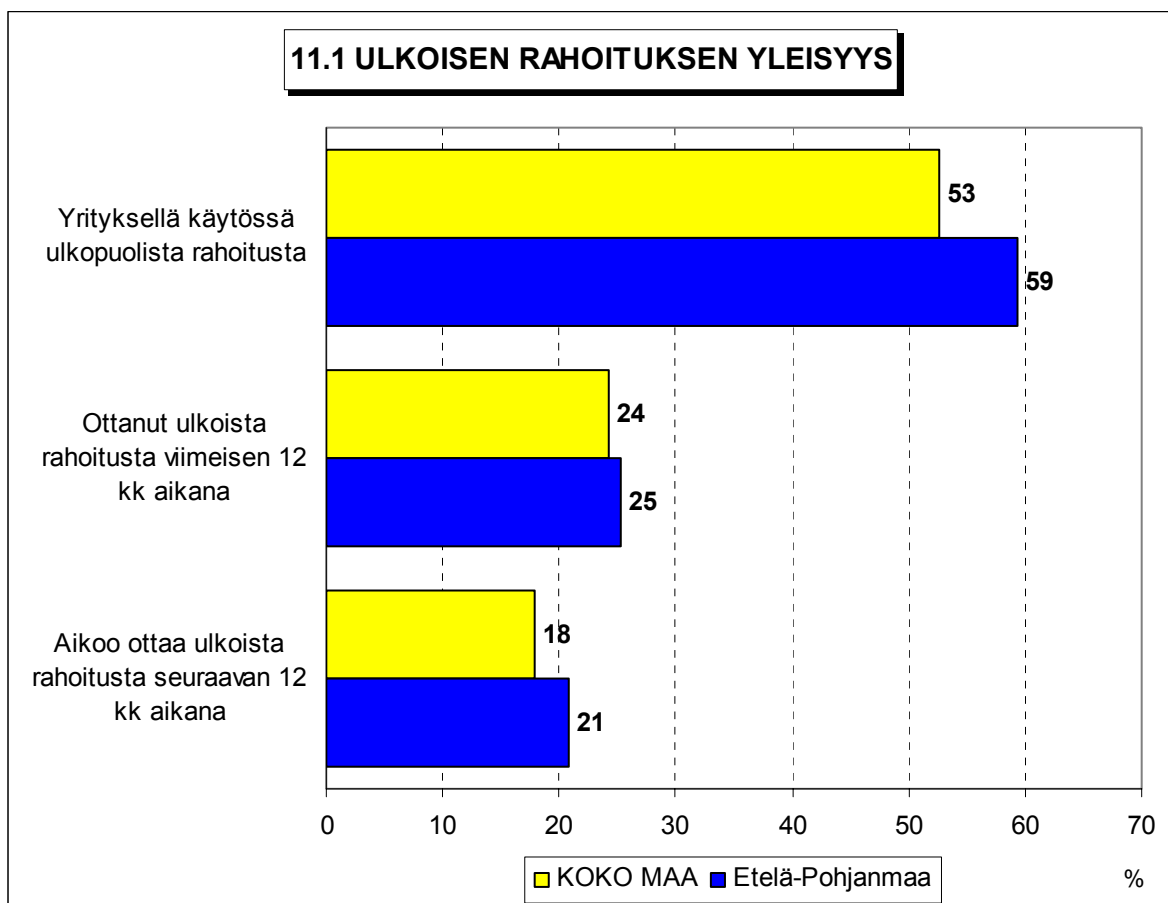
Taulukko 11: Pk-yritysten rahoitus.

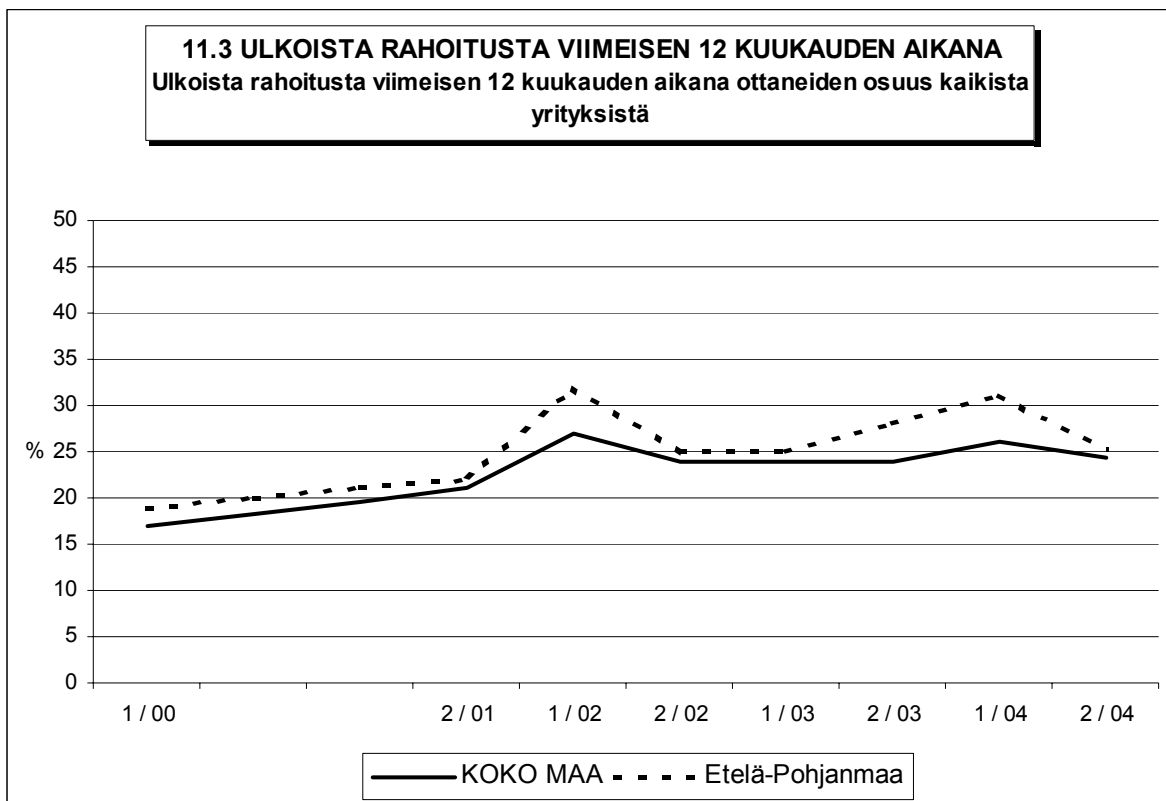
	KAIKKI	YRITYKSEN KASVUHAKUISUUS		SUKUPOLVEN-/ OMISTAJANVAIHDOS				
				TAPAHTUNUT VIIMEISEN 5 VUODEN AIKANA		ODOTETTAVISSA LÄHIMMÄN 5 VUODEN AIKANA		
				Ei	Kyllä	Ei	Kyllä	Ei osaa sanoa
Osuudet kaikista pk-yrityksistä (%)	%	Kasvaa voimakkaasti tai mahdol- lisuuksien mukaan %	Ei kasvu- tavoitteita/ Pyrkii säilyttämään asemansa/ Toiminta loppuu %	%	%	%	%	%
KOKO MAA								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	53	57	47	51	61	53	50	54
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	24	29	19	23	34	25	22	26
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	18	23	12	17	22	17	20	18
Etelä-Pohjanmaa								
Yrityksellä käytössä ulkopuolista rahoitusta	59	62	56	53	86	56	62	81
Ottanut ulkoista rahoitusta viimeisen 12 kk aikana	25	30	19	22	39	21	31	42
Aikoo ottaa ulkoista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana	21	29	9	20	25	21	17	32

Ulkoista rahoitusta on Etelä-Pohjanmaalla 59 prosentilla ja koko maassa 53 prosentilla pk-yrityksistä. Keväällä 2004 ulkoista rahoitusta oli 67 prosentilla alueen ja 57 prosentilla koko maan pk-yrityksistä. Viimeisen 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta on ottanut neljännes Etelä-Pohjanmaalla toimivasta pk-yrityksestä ja seuraavan 12 kuukauden aikana ulkoista rahoitusta aikoo ottaa joka viides alueella toimiva pk-yritys. Niistä alueen pk-yrityksistä, joilla on ulkoista rahoitusta, on pankkiluottoja neljällä viidestä ja Finnveran lainoja ja takauksia joka kuudennella.

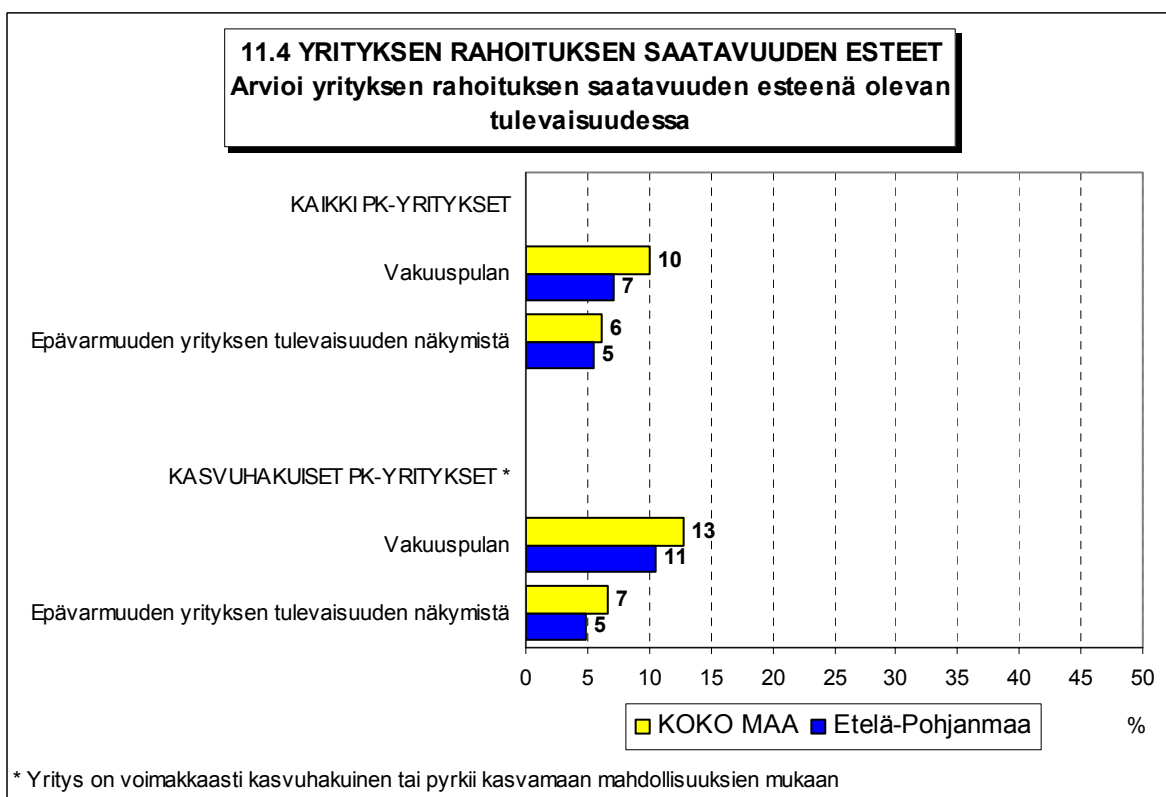
Vakuuspulan arvioi olevan yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä tulevaisuudessa 7 prosenttia pk-yrityksistä Etelä-Pohjanmaalla ja 10 prosenttia pk-yrityksistä koko maassa. Epävarmuuden yrityksen tulevaisuudesta arvioi olevan tulevaisuudessa yrityksen rahoituksen saatavuuden esteenä puolestaan 5 prosenttia Etelä-Pohjanmaan ja 6 prosenttia koko maan pk-yrityksistä. Etelä-Pohjanmaalla kasvuhakuiset yritykset arvioivat vakuuspulan olevan hieman suuremman esteen yrityksen rahoituksen saatavuudelle kuin alueen pk-yritykset keskimäärin.

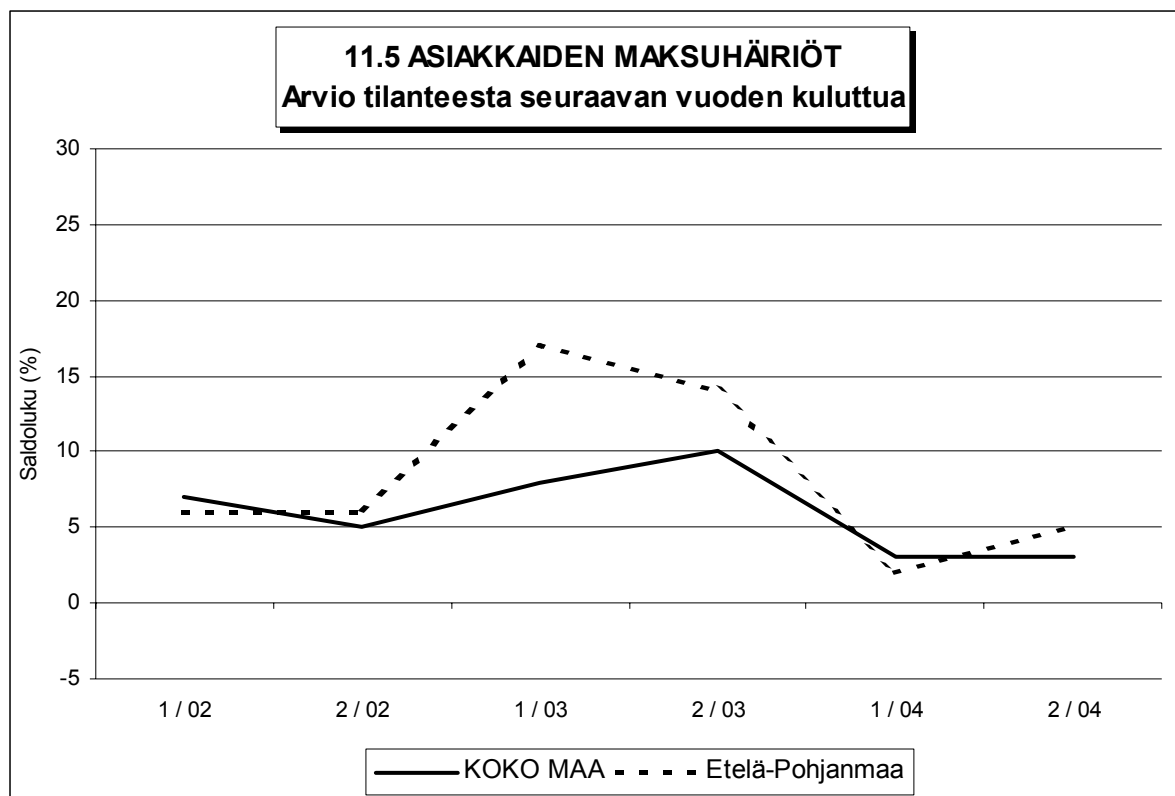
Etelä-Pohjanmaalla 14 prosenttia pk-yrityksistä ennakoivat asiakkaiden maksuhäiriöiden lisääntyvän seuraavan vuoden aikana ja 9 prosenttia odottaa maksuhäiriöiden vähenevän seuraavan vuoden aikana. Alueen pk-yrityksistä odottaa suurempi osuus maksuhäiriöiden lisääntyvän (saldoluku +5%) kuin viime keväänä (saldoluku +2%).

Ulkoista rahoitusta ei kysytty jaksoilla 2/00 ja 1/01.

FINNVERA

TIETOA - TAITOA - PÄÄOMAA

Pääkonttorit

Helsinki

Vuorimiehenkatu 1 • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7220

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3240

Finnvera Oyj • valtakunnallinen vaihde: 020 460 11
www.finnvera.fi

Aluekonttorit

Helsinki (Pääkaupunkiseutu)

Vilhonkatu 5 • PL 249, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 3401

Uusimaa

Vuorimiehenkatu 1, 2. krs • PL 1010, 00101 Helsinki
Faksi 020 460 7110

Joensuu

Torikatu 9 A, 80100 Joensuu
Faksi 020 460 2163

Jyväskylä

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
Faksi 020 460 2299

Kajaani

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Faksi 020 460 3899

Kuopio

Haapaniemenkatu 40 • PL 1127, 70111 Kuopio
Faksi 020 460 3330

Lahti

Laiturikatu 2, 5. krs, 15140 Lahti
Faksi 020 460 2249

Lappeenranta

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
Faksi 020 460 2149

Mikkeli

Linnankatu 5, 50100 Mikkeli
Faksi 020 460 3690

Oulu

Asemakatu 37, 90100 Oulu
Faksi 020 460 3944

Pori

Valtakatu 6, 28100 Pori
Faksi 020 460 2349

Rovaniemi

Maakuntakatu 10 • PL 8151, 96101 Rovaniemi
Faksi 020 460 2099

Seinäjoki

Kauppatori 1 - 3, 60100 Seinäjoki
Faksi 020 460 2399

Tampere

Kehräsaari • PL 559, 33101 Tampere
Faksi 020 460 3711

Turku

Eerikinkatu 2, 20100 Turku
Faksi 020 460 3649

Vaasa

Pitkätie 55, 65100 Vaasa
Faksi 020 460 3849

Edustustot ulkomailta

Pietari

Käyntiosoite
Petrogradskaya nab. 18 A,
City-Centre-liikekeskus/toimisto 419
RUS-198005 St. Petersburg, Russia

Postiosoite

PL 95, 53501 Lappeenranta
Puhelin +7 812 332 0830
Faksi +7 812 332 0831

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 229 221, f. (09) 2292 2999
www.yrittajat.fi

Etelä-Karjalan Yrittäjät ry

Snellmaninkatu 10, 53100 Lappeenranta
p. (05) 610 0200, f. (05) 610 0220
www.yrittajat.fi/etelakarjala

Etelä-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Kauppatori 1-3 F, 60100 Seinäjoki
p. (06) 420 5000, f. (06) 420 5001
www.yrittajat.fi/etelapohjanmaa

Etelä-Savon Yrittäjät ry

Linnankatu 5 • PL 204, 50101 Mikkeli
p. (015) 151 684, f. (015) 760 0950
www.yrittajat.fi/etelasavo

Helsingin Yrittäjät

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2984, f. (09) 622 3385
www.yrittajat.fi/helsinki

Hämeen Yrittäjät ry

Sibeliuksenkatu 11 A 1, 13100 Hämeenlinna
p. (03) 682 1153, f. (03) 682 1561
www.yrittajat.fi/hame

Kainuun Yrittäjät ry

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
p. (08) 613 0931, f. (08) 613 0934
www.yrittajat.fi/kainuu

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
p. (06) 831 5292, f. (06) 822 3760
www.yrittajat.fi/keskipohjanmaa

Keski-Suomen Yrittäjät ry

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä
p. (014) 643 922, f. (014) 643 944
www.yrittajat.fi/keskisuomi

Kymen Yrittäjät ry

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
p. (05) 535 4313, f. (05) 535 4315
www.yrittajat.fi/kymi

Lapin Yrittäjät ry

Maakuntakatu 16, 96200 Rovaniemi
p. (016) 420 0600, f. (016) 420 0630
www.yrittajat.fi/lappi

Länsipohjan Yrittäjät ry

Valtakatu 5, 94100 Kemi
p. (016) 221 701, f. (016) 221 713
www.yrittajat.fi/lansipohja

Pirkanmaan Yrittäjät ry

Kehräsaari B-rappu • PL 7, 33201 Tampere
p. (03) 251 6500, f. (03) 251 6516
www.yrittajat.fi/pirkanmaa

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

Kauppakatu 17 B, 80100 Joensuu
p. (013) 221 311, f. (013) 127 678
www.yrittajat.fi/pohjoiskarjala

Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät ry

Isokatu 56, 90100 Oulu
p. (08) 311 4677, f. (08) 371 227
www.ppy.net

Päijät-Hämeen Yrittäjät ry

Rautatienkatu 20 B 4, 15110 Lahti
p. (03) 782 9866, f. (03) 782 1718
www.yrittajat.fi/paijathame

Pääkaupunkiseudun Yrittäjät ry

Eläntie 3, 01510 Vantaa
p. (09) 823 7630, f. (09) 873 6681
www.espoonyrittajat.fi, www.yrittajat.fi/vantaa
www.kauniaistenyrittajat.fi

Satakunnan Yrittäjät ry

Isolinnankatu 24 • PL 45, 28101 Pori
p. (02) 634 9900, f. (02) 634 9901
www.yrittajat.fi/satakunta

Savon Yrittäjät ry

Haapaniemenkatu 40, 70110 Kuopio
p. (017) 368 0500, f. (017) 368 0506
www.yrittajat.fi/savo

Uudenmaan Yrittäjät - Nylands Företagare ry

Kaisaniemenkatu 13 A • PL 999, 00101 Helsinki
p. (09) 2292 2982, f. (09) 622 3381
www.yrittajat.fi/uusimaa

Varsinais-Suomen Yrittäjät ry

Brahenkatu 20, 20100 Turku
p. (02) 275 7100, f. (02) 232 8272
www.yrittajat.fi/varsinaissuomi

Företagarnas Centraldelegation

Storalånggatan 55, 65100 Vaasa
p. (06) 320 8000, f. (06) 320 8020
www.osfofo.fi